

Sarajevo, 16.12.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
09.12.2019.- 13.12.2019.

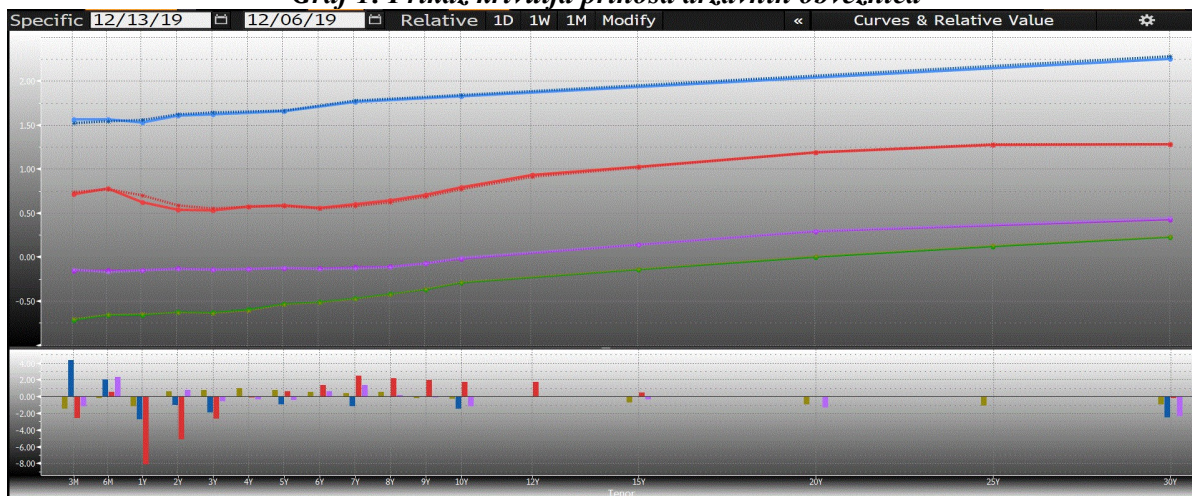
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19
2 godine	-0,63	-	-0,62	1,61	-	1,60	0,59	-	0,55	-0,14	-	-0,13
5 godina	-0,54	-	-0,53	1,66	-	1,65	0,58	-	0,59	-0,12	-	-0,12
10 godina	-0,29	-	-0,29	1,84	-	1,82	0,77	-	0,79	-0,01	-	-0,02

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	6.12.19	-	13.12.19
3 mjeseca	-0,685	-	-0,692
6 mjeseci	-0,659	-	-0,661
1 godina	-0,635	-	-0,645

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 13.12.2019. godine (pune linije) i 06.12.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodni tjedan, iako je tijekom tjedna bila izražena volatilnost, osobito krajem prošlog tjedna kada su se pojavili prvi konkretni signali o mogućem postizanju dogovora prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine. Pored toga, tržište je bilo u iščekivanju rezultata izbora u Velikoj Britaniji, održanih proteklog četvrtka.

ECB je na posljednjoj ovogodišnjoj sjednici, u skladu s očekivanjima, zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku, te je referentna kamatna stopa ECB i dalje 0,0%, a najavljeno je da će program kupovina obveznica trajati nešto duže i nakon prvog povećanja kamatnih stopa. Najavljeno je da će kamatne stope ostati na trenutnim ili nižim razinama dok inflacija ne zabilježi razinu blizu ciljana. Predsjednica ECB gđa Lagarde je izjavila da postoje određeni znakovi ekonomske stabilizacije, iako su silazni rizici i dalje prisutni, ali i nešto manje izraženi u usporedbi s prije nekoliko prethodnih mjeseci. Također, Lagarde je izjavila da postoje inicijalni znakovi koji ukazuju na rast osnovnih cijena.

Što se tiče fiskalnih stimulansa, Lagarde je izjavila da vlade koje imaju fiskalni prostor treba da budu spremne da reagiraju, bez navođenja imena konkretnih država. Lagarde je najavila i da će dugo očekivana revizija strategije ECB započeti u siječnju, te da ona želi da ista bude okončana do kraja 2020. godine. Prema njenom mišljenju revizija je trebalo da bude urađena i ranije jer je posljednja urađena prije 16 godina. Lagarde je mišljenja i da je odgovarajuće vrijeme da se ponovo ispita učinkovitost svakog instrumenta pojedinačno. Na pitanje o učincima negativnih kamatnih stopa, ona je odgovorila da je ECB veoma svjesna negativnih sporednih učinaka ovakvih stopa, ali da se čini da negativne kamatne stope djeluju, te da je njihova upotreba bila prilično učinkovita. ECB je u novom krugu dugoročnih kredita (TLTRO3) bankama plasirala 97,7 milijardi EUR, što predstavlja drugu po redu od ukupno sedam zakazanih aukcija. Ranije je očekivano da će potražnja za ovim kreditima na ovoj aukciji iznositi 120 milijardi EUR. ECB je objavila i nove prognoze GDP-a i inflacije u eurozoni. Prognoze rasta GDP-a za tekuću godinu su blago povećane na 1,2% (ranije očekivano 1,1%), dok su za 2020. godinu blago smanjene na 1,1% (ranije očekivano 1,2%), a prognoze za 2021. godinu su nepromijenjene na razini od 1,4%, te se ista razina rasta očekuje i u 2022. godini. Prognoze kretanja stope inflacije za ovu godinu su nepromijenjene (1,2%), za 2020. godinu blago povećane na 1,1% (ranije očekivano 1,0%), dok su za 2021. godinu prognoze inflacije smanjene na 1,4% (ranije očekivano 1,5%). Očekivana stopa inflacije u 2022. godini je 1,6%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	PROSINAC	-5,3	0,7	-4,5
2.	ZEW indeks povjer. investitora (6 mjeseci) – Njemačka	PROSINAC	0,3	10,7	-2,1
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	LISTOPAD	-2,4%	-2,2%	-1,8%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-0,4%	-0,2%	0,2%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	LISTOPAD	-	1,6%	1,4%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	LISTOPAD	-2,0%	-2,4%	-2,2%
7.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	LISTOPAD	-	-1,5%	0,2%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-0,2%	0,1%	0,5%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	0,4%	1,4%
10.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	LISTOPAD	19,3	21,5	21,2
11.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	STUDENI	1,2%	1,2%	0,9%
12.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	STUDENI	1,2%	1,2%	0,9%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	III tromjesečje	9,8%	9,8%	9,9%
14.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR)	STUDENI	-	-11,085	-7,955

SAD

Tijekom proteklog tjedna održan je sastanak FOMC-a. U skladu s očekivanjima, referentna kamatna stopa je ostala nepromijenjena na razini 1,50%-1,75%, te većina članova FOMC-a očekuje da u 2020. godini neće doći do promjene kamatnih stopa. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio „da bi za rast kamatnih stopa želio da vidi da je inflacija uporna i da je ista značajna“. Iz FOMC-a je nakon ove odluke priopćeno da je trenutna pozicija monetarne politike zadovoljavajuća da podrži održivu ekspanziju ekonomske aktivnosti, snažne uvjete na tržištu rada i inflaciju blizu ciljane razine od 2%. Vezano za problem koji se javlja na repo tržištu, Powell je izjavio da će Fed prilagoditi operacije na tržištu novca ukoliko se ukaže potreba za podrškom ovog tržišta, te dodao da ne postoje šire implikacije od tehničkog prilagođavanja Fed-a.

Očekivanja pojedinačnih članova FOMC-a o pitanju budućih povećanja referentne kamatne stope su u prosjeku smanjena u odnosu na prognoze iz rujna, te se sada u 2020. godini ne očekuju promjene, u 2021. godini povećanje od 25 baznih bodova, a za koliko se očekuje da će povećanje iznositi i u 2022. godini. Prosječne prognoze rasta GDP-a SAD su ostale nepromijenjene, te se za tekuću godinu očekuje rast od 2,2%, a za narednu godinu rast od 2,0%. Prognoze inflacije su, također, nepromijenjene, te za ovu godinu iznose 1,5%, a za 2020. godinu 1,9%.

Zvaničnici Kine i SAD su u petak postigli sporazum u prvoj fazi pregovora, čime su spriječene nove carine na uvoz robe iz Kine u visini od 160 milijardi USD. Sporazum koji je u petak postignut

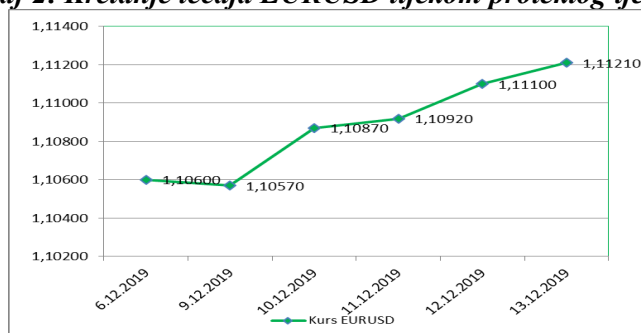
podrazumijeva smanjenje carina sa 15% na 7,5%, na oko 120 milijardi USD kineskog uvoza, a koji se odnosi na tarife uvedene u rujnu. Prema priopćenju ureda za trgovinske pregovore SAD, od Kine se zahtijeva da poduzme strukturne reforme ekonomskog i trgovinskog režima u segmentima intelektualnog vlasništva, transfera tehnologije, poljoprivrede, financijskih usluga, valute i deviznog tečaja. Faza I, također, uključuje obvezivanje Kine da u narednim godinama kupuje značajne količine dobra i usluga SAD. Ipak, tržišni sudionici su oprezni zbog i dalje prisutne neizvjesnosti oko statusa ovog dogovora, uzimajući u obzir da još uvijek nije zvanično potpisan, a dodatni detalji istog se očekuju početkom siječnja.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB indeks optimizma malih kompanija	STUDENI	103,0	104,7
2.	Produktivnost nefarmerskog sektora (tromjesečno) final. III tromjesečje		-0,1%	-0,2%
3.	Stopa inflacije	STUDENI	2,0%	2,1%
4.	Proizvođačke cijene (G/G)	STUDENI	1,3%	1,1%
5.	Bilanca proračuna (u milijardama USD)	STUDENI	-206,2	-208,8
6.	Broj inicijalnih zahtjeva zbog nezaposlenosti	7. PROSINCA	214.000	252.000
7.	Broj kontinuiranih zahtjeva zbog nezaposlenosti	30. STUDENOGA	1.678.000	1.677.000
8.	Indeks maloprodaje	STUDENI	0,5%	0,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1060 na razinu od 1,1121.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održani su opći izbori u Velikoj Britaniji na kojima je pobjedu odnijela Konzervativna stranka premijera Johnsona koja je uspjela da osvoji veliku većinu u Parlamentu (preko 360 od ukupno 650 mjesta), odnosno najveću pobjedu od 1987. godine. Ovakav izborni rezultat će omogućiti premijeru da pojednostavi glasovanje Parlamenta vezano za pitanje što ranijeg Brexita. Nakon objavljenih rezultata izbora, GBP je zabilježila aprecijaciju u odnosu na vodeće svjetske valute.

Tijekom vikenda časopis Guardian je objavio vijest da EU traga za produženjem tranzicijskog razdoblja Brexita nakon 2020. godine, kao jednog od načina prevazilaženja problema kratkog razdoblja pregovora oko novih odnosa između Velike Britanije i EU, s obzirom na to da premijer Johnson inzistira na tome da neće tražiti produženje nakon 11 mjeseci. Uzimajući u obzir da je partija premijera Johnsona osvojila većinu na izborima, očekuje se da će Velika Britanija napustiti EU 31. siječnja, odnosno za manje od 50 dana. Tranzicijsko razdoblje će trajati do 31. prosinca 2020. godine kada Velika Britanija treba da izađe iz carinske unije i jedinstvenog tržišta i kada će da zaključi nove aranžmane.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (tromjesečno)	LISTOPAD	0,0%	0,0%	0,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	LISTOPAD	-1,2%	-1,3%	-1,4%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	LISTOPAD	-1,4%	-1,2%	-1,8%
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama GBP)	LISTOPAD	-2,8	-5,19	-1,92
5.	Output građevinskog sektora (G/G)	LISTOPAD	-0,1%	-2,1%	0,5%
6.	RICS indeks cijena kuća	STUDENI	-5%	-12%	-6%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84171 na razinu od 0,83440, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3140 na razinu od 1,3331.

JAPAN

Za Japan je objavljen znatno bolji finalni podatak o rastu GDP-a u trećem tromjesečju, u odnosu na preliminarni. Prinos desetogodišnjih japanskih obveznica početkom prošlog tjedna je tijekom trgovanja dostigao razinu od 0,0% prvi put od ožujka tekuće godine. Utjecaj na rast prinosa japanskih obveznica imao je revidirani program kupovina obveznica od strane BoJ, kao i pad averzije prema riziku koji je bio prisutan na tržištu usljed rasta optimizma oko prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine. Istodobno, Japan je emitirao petogodišnje obveznice po prinosu od -0,083%, što je najveća razina prinosa zabilježena od aukcije održane u listopadu prošle godine.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da globalna ekonomija pokazuje svijetle znakove, navodeći da su ekonomije SAD i Kine čvrste i da očekuje da će naredne godine biti zabilježen rast globalne ekonomije. Prema nezvaničnim informacijama, BoJ vidi značajan utjecaj stimulansa Vlade najavljenih prošlog tjedna, čija bi primjena trebalo da počne naredne fiskalne godine koja počinje u travnju. Ovaj paket uključuje 13,2 bilijuna JPY fiskalnih mjera podrške ekonomiji. Sve ovo povećava vjerojatnoću da bi BoJ mogla prvi put u posljednjih godinu dana povećati ekonomske prognoze. Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da će se BoJ fokusirati na rizike po ekonomiju kako bi neizvjesnosti oko trgovinskih pregovora SAD i Kine zajedno sa slabom globalnom potražnjom mogle da negativno utječu na izgleda, ali je signalizirao da za sada ne vidi potreba za tim, jer će najavljeni paket potrošnje Vlade ubrzati gospodarski rast.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (G/G) final.	III tromjesečje	0,6%	1,8%	2,0%
2.	Tekući račun (u milijardama JPY)	LISTOPAD	1.806,8	1.816,8	1.612,9
3.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	LISTOPAD	138,8	254,0	1,1
4.	Kreditiranje banaka (G/G)	STUDENI	-	2,1%	2,0%
5.	Monetarni agregat M2 (G/G)	STUDENI	2,5%	2,8%	2,4%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	STUDENI	2,1%	2,3%	2,0%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	LISTOPAD	-	-7,7%	1,3%
8.	Tankan indeks povjerenja prerađ. sektora	IV tromjesečje	3	0	5

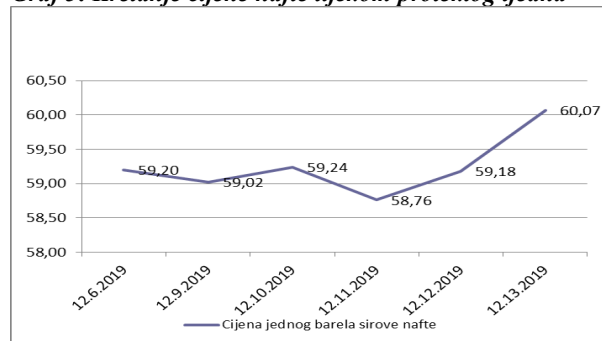
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 120,18 na razinu od 121,56. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 108,58 na razinu od 109,38.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,20 USD (53,53 EUR). Cijena nafte je, nakon blagog pada u ponedjeljak, u utorak zabilježila blagi rast, što je bilo dovoljno da dostigne najveću razinu od 17. rujna. Međutim, već narednog dana cijena je zabilježila pad nakon što je iz OPEC-a priopćeno da očekuje da će proizvodnja ovog energenta u Rusiji nastaviti da raste u 2020. godini, vjerojatno za 0,61%, na dnevnoj razini od 11,5 milijuna barela. Zalihe nafte u SAD su u prošlom tjednu neočekivano povećane za 822.000 barela. Također, IEA je objavila da očekuje da dogovoreno smanjenje proizvodnje nafte članica OPEC+ neće zaustaviti globalni višak nafte tijekom sljedeće godine. Očekuje se da bi globalna akumulacija zaliha ovog energenta tijekom prvog tromjesečja mogla iznositi do 700.000 barela na dnevnoj razini, čak i ako dogovoreno smanjenje proizvodnje od 2,1 milijuna barela na dnevnoj razini bude u potpunosti ispoštovano. Također, navodi se da ponuda nafte izvan ove grupe, vođena proizvodnjom iz škrljca u SAD, nastavlja da raste znatno brže u odnosu na svjetsku potražnju. Usprkos tome, vođena pozitivnim očekivanjima postizanja prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine, cijena nafte je do kraja tjedna bilježila rast, te je u petak dostigla razinu preko 60 USD po barelu, prvi put od 16. rujna.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila USD 60,07 (EUR 54,01), a što na tjednoj razini predstavlja rast od 1,47%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.460,17 USD (1.320,23 EUR).

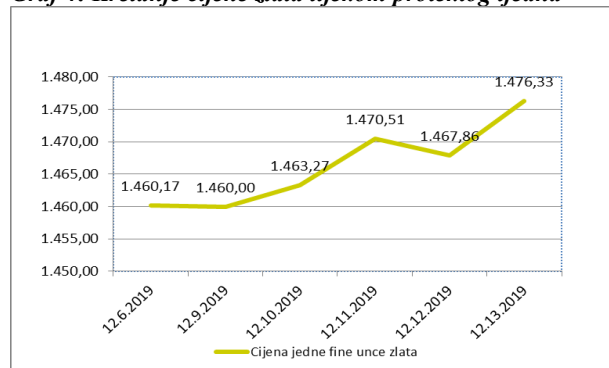
Cijena zlata se početkom proteklog tjedna kretala u uskom rasponu uoči iščekivanja signala sa redovnog dvodnevog sastanka FOMC-a, te iščekivanja detaljnijih informacija o tome da li će stupiti na snagu drugi krug tarifa na uvoz kineskih proizvoda u SAD. Rok za navedene tarife je bio 15. prosinca. Nešto izraženiji rast cijene zlata zabilježen je u srijedu usljed široko rasprostranjene slabosti USD, dok je potražnja za zlatom izvan Dalekog istoka bila relativno stabilna tijekom ovog tjedna.

Povećani optimizam na tržištu vezano za iščekivanja napretka trgovinskih pregovora je utjecao na kratku korekciju kretanja cijene zlata u četvrtak. Iz JPMorgana je priopćeno da kao najveći rizik u sljedećoj godini vide predsjedničke izbore u SAD. Što se tiče pitanja zlata, predlaže se zauzimanje kraćih pozicija.

Ipak, na kraju tjedna cijena ovog plemenitog metala je ponovo povećana, nakon što je nedostatak detalja o gore spomenutom sporazumu utjecao na to da investitori ostanu oprezni, pa je tako ponovo bila izražena potražnja za sigurnijim investicijama.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.476,33 USD (1.327,52 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila rast od 1,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.